

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนปฏิบัติการตัวอย่างในโครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนและโรงเรียนนอกโครงการ กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับโดยละเอียด ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนปฏิบัติการตัวอย่างในโครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนและโรงเรียนนอกโครงการ กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนปฏิบัติการตัวอย่างในโครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนและโรงเรียนนอกโครงการ กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากรของการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ คือ

กลุ่มที่ 1 โรงเรียนปฏิบัติการตัวอย่างในโครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน จำนวน 29 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 17 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 12 โรงเรียน

กลุ่มที่ 2 โรงเรียนนอกโครงการ จำนวน 66 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 26 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 40 โรงเรียน

กลุ่มประชากรของการวิจัย กลุ่มที่ 1 คือ โรงเรียนปฏิบัติการตัวอย่างในโครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน กรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาข้อมูลจากประชากรที่เป็นผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา โดยจำแนกออกเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และขนาดใหญ่ รวม 29 โรงเรียน จำนวนผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ 29 คน และหัวหน้าหมวดวิชา 377 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 406 คน

กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรของการวิจัย กลุ่มที่ 2 คือ โรงเรียนนอกโครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน กรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จากกลุ่มประชากร 66 โรงเรียน จำนวนผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชาทุกวิชา 924 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างประชากร โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่างประชากร 279 คน แลวนำมาเทียบสัดส่วนตามจำนวนและขนาดของโรงเรียน ในแต่ละโรงเรียนสุ่มตัวอย่างกลุ่มประชากรโดยวิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive Random Sampling) คือ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ 1 คน ได้ประชากรที่ให้ข้อมูลที่ เป็นผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ จำนวน 66 คน และหัวหน้าหมวดวิชาใช้สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) ได้ประชากรที่ให้ข้อมูลที่ เป็นหัวหน้าหมวดวิชา 159 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 325 คน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างประชากร โรงเรียน ผู้ช่วย-
ผู้บริหารฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวดวิชา จำแนกตามเกณฑ์กำหนด
ขนาดโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา

โรงเรียน	ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ		หัวหน้าหมวดวิชา		รวม
	โรงเรียน ขนาดใหญ่พิเศษ	โรงเรียน ขนาดใหญ่	โรงเรียน ขนาดใหญ่พิเศษ	โรงเรียน ขนาดใหญ่	
โรงเรียนปฏิบัติการ ตัวอย่างในโครงการ นิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียน	17	12	221	156	406
โรงเรียนนอกโครงการ	26	40	102	157	325

สรุปแล้ว กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร กลุ่มที่ 1 โรงเรียน
ปฏิบัติการตัวอย่างในโครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน กลุ่มประชากรที่ใช้
ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนโรงเรียน 29 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล 406 คน กลุ่มที่ 2
โรงเรียนนอกโครงการกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนโรงเรียน 66
โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล 325 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 731 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่
ประกอบด้วยแบบตรวจสอบ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open-ended)
ของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวดวิชา แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบ (Chick list) เกี่ยวกับสภาพ
ของโรงเรียน สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบ (Check list) และชนิดปลายเปิด (Open-ended) ถามเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมการนิเทศ การศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบ (Check list) ถามเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่จัดขึ้นในโรงเรียน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบ (Check list) และชนิด ปลายเปิด (Open-ended) ถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคการจัดกิจกรรมการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน

การสร้างแบบสอบถามสำหรับการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าหาแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยศึกษาจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา โดยยึดกรอบ ของกรมสามัญศึกษา และกรอบแนวความคิดของ เบน เอ็ม แฮร์ริส (Ben M. Harris) ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมการนิเทศการศึกษา 23 กิจกรรม คือ การบรรยาย การบรรยายที่มีสื่อประกอบ การประชุมกลุ่ม การคุณภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ การฟังเพลง วิพยู โทรทัศน์ การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวัสดุและเครื่องมือต่าง ๆ การสังเกตภายในห้องเรียน การสาธิต การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การสัมภาษณ์เฉพาะบางเรื่อง การสัมภาษณ์ ทางอ้อม การอภิปราย การอ่าน การวิเคราะห์ข้อมูลและการคำนวณ การระดมสมอง การบันทึกวีดิโอและถ่ายภาพ การจัดทำเครื่องมือและข้อทดสอบ การประชุมกลุ่มย่อย การพาไปทัศนศึกษา การเยี่ยมเยือน บทบาทสมมติ การเขียน และการปฏิบัติตามคำแนะนำ และยึดกรอบงานวิชาการของกรมสามัญศึกษาเป็นหลัก 5 งาน ได้แก่ การพัฒนา หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน การพัฒนา บุคลากร งานอาคารสถานที่และจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และงานบริการ

2. กำหนดขอบเขตของการศึกษาวิจัย และกำหนดเครื่องมือที่จะใช้ในการ เก็บรวบรวมข้อมูล

3. สร้างคำถามตามกรอบงานวิชาการของกรมสามัญศึกษา และกรอบ ความคิดตามแนวของ เบน เอ็ม แฮร์ริส เกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษา โดย

ศึกษาในคํานการจํากัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนตามที่กำหนดไว้ในขอบเขตของการวิจัย ให้เหมาะสมกับเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. นำข้อคำถามของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณา ปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมตามวัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัยที่กำหนดไว้

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบความครอบคลุมเนื้อหา ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้ จำนวน 6 ท่าน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก)

6. นำข้อเสนอแนะ และการตรวจสอบแก้ไข จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิไปพิจารณาปรับปรุง แก้ไข ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้เหมาะสมและมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นอีกครั้ง และนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์นี้ เป็นเครื่องมือในการดำเนินการสำรวจข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความร่วมมือในการทำการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ไปยังโรงเรียนปฏิบัติการตัวอย่างในโครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนและโรงเรียนนอก-โครงการ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวนทั้งสิ้น 95 โรงเรียน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก)

การส่งและเก็บแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ส่งและเก็บโดยใช้บริการทางไปรษณีย์ และด้วยตนเอง

ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามให้ผู้ให้ข้อมูลรวมทั้งสิ้น 731 ฉบับ ได้กลับคืนมาทั้งสิ้น 660 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.29 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 646 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.37 ดังปรากฏในรายละเอียดตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและรับคืน จำนวนตามกลุ่มโรงเรียน

กลุ่มโรงเรียน	ส่งไป		รับคืน	
	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	
โรงเรียนปฏิบัติการตัวอย่างในโครงการนิเทศ				
งานบริการภายในโรงเรียน	406	367	90.39	
โรงเรียนนอกโครงการ	325	279	85.85	

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามที่ได้รับคืน ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ด้วยตนเอง ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage) พร้อมทั้งเสนอในรูปแบบตารางประกอบสรุปการหาค่าร้อยละทั้ง 2 กลุ่ม (ประกอบ กรรณสูต 2525 : 27)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}} \times 100$$

ตอนที่ 2-3 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน และปัญหาอุปสรรคการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่

และหาค่าร้อยละ (Percentage) พร้อมทั้งเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ส่วนที่เป็นลักษณะปลายเปิด (Open-ended) ทำการวิเคราะห์โดยการ
รวบรวมความคิดเห็น และแจกแจงความถี่ แล้วนำมาหาค่าร้อยละ เช่นเดียวกัน